

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันนี้ เป็นโลกที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในด้านวัตถุ วิทยาการ และเทคโนโลยีต่างๆ มนุษย์จึงมีความจำเป็นที่จะต้องก้าวตามการพัฒนาเหล่านั้นให้ทัน เครื่องมือหนึ่งที่จะช่วยให้มนุษย์สามารถติดตามความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกิดในสังคมได้ คือการอ่านนั่นเอง ดังที่จินตนา วกาซูยี (2533) ได้กล่าวไว้ว่า

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตประจำวัน เริ่มตั้งแต่อ่านหนังสือพิมพ์ อ่านชื่อถนน ป้ายจราจร ป้ายโฆษณา แบบฟอร์มราชการ สลากยา คำสั่ง ประกาศ นวนิยาย การ์ตูน ถ้าคนใดอ่านไม่ออก ชีวิตจะโศคร้ายเหมือนคนตาบอด ไม่รับรู้ข่าวสาร ความเป็นไปของโลก ยุคนี้เป็นยุคแห่งข่าวสาร คนที่อ่านหาคำกว้างขวางกว่าคนที่ไม่อ่าน หรือคนที่ไม่รับรู้ข่าวสาร ซึ่งเปรียบเหมือนดังกบอยู่ในกะลา

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2535) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า

ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งต่อชีวิตของคนเรา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่ความรู้ทั้งปวง ทำให้ได้รับรู้ข่าวสาร ช่วยเสริมสร้างความคิด และประสบการณ์ และช่วยทำให้เกิดความเพลิดเพลินต่างๆ ทักษะการอ่านจึงเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ที่สุด สำหรับแสวงหาความรู้ เพื่อนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

จากคำกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า การอ่านมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตประจำวันและต่อการเตรียมตัวในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัยศึกษาเล่าเรียน นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อเรียนรู้สิ่งต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน โดยอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการศึกษาแต่ถึงแม้ว่านักเรียนจะใช้เวลาในการอ่านมากเพียงใดก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะประสบความสำเร็จในการอ่านเหมือนกันหมด นักเรียนบางคนยังคงประสบปัญหาในการอ่านเช่น ขาดความเข้าใจในการอ่าน ถ้านักเรียนไม่สามารถเข้าใจความหมายของเรื่องที่อ่าน นักเรียนจะไม่สามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ซึ่งเท่ากับว่าการอ่านไม่บรรลุผล

ความเข้าใจถือว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญและเป็นหัวใจของการอ่านเพราะการอ่านนั้นไม่ว่าจะเป็นการอ่านในลักษณะใด จุดมุ่งหมายหลักก็เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ดังที่มีผู้ให้ความหมายของการอ่านไว้ ดังนี้

ชาร์ล ซี วอลคัทท์ (Charles C. Walcutt, 1967) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า "การอ่านเป็นกระบวนการของการถอดความของภาษาเขียน การอ่าน คือ ความเข้าใจภาษา คือ ความซาบซึ้งในวรรณคดีซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรม" ส่วน มาริลิน เบอร์กเลย์ (Marilyn Birkley, 1970) ได้กล่าวเสริมว่า "การอ่านมิใช่เป็นกระบวนการที่จะเข้าใจสิ่งที่เขียน หรือสิ่งที่พิมพ์เท่านั้น แต่การอ่านเป็นกระบวนการที่ทำให้รู้และเข้าใจโครงสร้างของภาษาอันแท้จริง เพื่อให้เข้าใจความหมายทั้งผิวเผินและลึกซึ้ง โดยมีโครงสร้างของภาษาเป็นเครื่องสื่อความหมาย"

จากความหมายของการอ่านที่ยกมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าความหมายของการอ่านมีความคล้ายคลึงกัน คือ การอ่านจะต้องมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสมิธและคณะ (Smith and others, 1976) กล่าวว่า "การเตรียมเด็กให้อ่านนั้นจะต้องเตรียมเขาให้มีความเข้าใจในการอ่าน เพราะการอ่านจะไม่มี ความหมาย ถ้าปราศจากความเข้าใจในสิ่งที่ตนอ่าน" ความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการศึกษาระดับชั้นของเยาวชนไทยนั้น ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยนับว่ามีความสำคัญโดยตรงเพราะการศึกษาวិชาใดก็ตามต้องอาศัยความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ทั้งสิ้น ดังที่ สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรหม (2536) ได้กล่าวไว้ว่า

ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านและมีทักษะในการอ่าน มีอัตราเร็วในการอ่านสูงย่อมแสวงหา

ความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ไปใช้ในการ
อ่านไปใช้ในการพูดและการเขียนได้เป็นอย่างดี ในต่างประเทศปัจจุบันนี้ได้มีการ
ส่งเสริมทักษะการอ่านเป็นอย่างมาก ทั้งในระดับประถมและมัธยมศึกษา เพราะ
ถือว่า หากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านที่ดีแล้วย่อมสามารถนำไปใช้เป็นเรื่อง
มือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นๆ ได้เป็นอย่างดี

จากข้อความข้างต้น แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่มีทักษะการอ่านดี จะช่วยให้การเรียนรู้
มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ ประเทิน มหาพันธ์ (2530) ที่กล่าวว่า

โดยเหตุที่การเรียนรู้ในยุคปัจจุบันกระทำโดยการอ่านเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นความ
สำเร็จด้านวิชาการจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับการอ่าน เด็กที่ประสบความสำเร็จ
ในการเรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการอ่านสูง สำหรับเด็กที่ประสบความสำเร็จ
ล้มเหลวในการเรียน ส่วนใหญ่เป็นผู้ด้อยความสามารถในการอ่าน แม้เด็กที่มี
สติปัญญาสูงก็ประสบความสำเร็จในการเรียนได้ ถ้าหากว่าไม่มีความสามารถในการ
อ่าน

ด้วยเหตุที่ว่า การอ่านโดยเฉพาะความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยมีความสำคัญมาก ผู้ที่
เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา หรือมีส่วนในการเสริมสร้างลักษณะนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กจึงควร
ให้ความสนใจ เพราะปัจจุบันการสอนอ่านภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษายังไม่บรรลุผลตามจุด
มุ่งหมายของหลักสูตร นักเรียนยังขาดนิสัยรักการอ่านและยังขาดทักษะในการอ่านเพื่อความเข้าใจ
ทำให้การอ่านและการแสวงหาความรู้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งปัญหานี้ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ
(2514) เคยกล่าวไว้ว่า "นักเรียนระดับมัธยมศึกษาในปัจจุบันเป็นจำนวนมากที่อ่านหนังสือไม่เป็น
คืออ่านแล้วไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ ไม่เข้าใจเนื้อเรื่องและวิจารณ์ไม่เป็น"

นอกจากนี้ สุนันทา มั่นเศกวิทย์ (2527) กล่าวถึง การสอนอ่านในระดับมัธยมศึกษาว่า

ครูส่วนมากยังเน้นในด้านความรู้ความจำและความเข้าใจเนื้อเรื่องเป็นหลักสำคัญ
นับว่ายังไม่เพียงพอที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมัธยมได้คิดเป็น และ อ่านเป็น

กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการอ่านของนักเรียนมัธยมศึกษา จึงได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการสอนอ่าน โดยฝึกให้ผู้อ่านคิดหาเหตุผล พิจารณา ตัดสินข้อความวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน สรุปเรื่อง และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ด้วย

จากปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่านภาษาไทยดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอน สามารถแก้ไข หรือช่วยลดปัญหาดังกล่าวได้ ถ้าทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน เนื่องจากระดับความเข้าใจในการอ่าน ช่วยให้ผู้ครูสามารถจัดสภาพการเรียนการสอนให้เหมาะสม กับนักเรียนที่ตนสอนได้ ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรพรย์ (2536) ได้กล่าวถึง การทดสอบเพื่อวัดความสามารถในการอ่านของนักเรียนไว้ว่า

ในต่างประเทศนั้นก่อนที่นักเรียนจะเริ่มเรียนในชั้นใดชั้นหนึ่ง ครูจะทดสอบความสามารถในการอ่านของนักเรียนว่ามีความสามารถในการอ่านอยู่ในระดับใด ทั้งนี้ เพื่อจะได้ เริ่มต้นสอนนักเรียนจากพื้นฐานความสามารถของเด็กเองโดยมีการแบ่ง กลุ่มตามความสามารถ และจัด เอกสารให้เหมาะสมกับความสามารถของเด็ก แต่ละคน

ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับ ลอเรนซ์ อี ฮาฟเนอร์ (Lawrence E. Hafner, 1972) ที่กล่าวว่า "การที่จะสอนทักษะใดๆ ของการอ่านให้ได้ผลดีนั้น ครูจะต้องวัดความสามารถของนักเรียนในทักษะนั้นๆ แล้วนำคะแนนมาตีค่าว่านักเรียนมีความสามารถเพียงใด ทั้งนี้ เพื่อช่วยครูในการเตรียมการสอน ให้ตรงกับความสามารถของนักเรียน"

ด้วยเหตุนี้ความจำเป็นที่จะต้องทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย จึงเป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะเป็นพื้นฐานให้ครูเข้าใจถึงระดับความรู้ความสามารถของนักเรียนที่ตนจะสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านก็จะกระทำได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การศึกษานับปัจจุบันตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านมากดังจะเห็นได้จากการกำหนด จุดประสงค์ของการสอนอ่านไว้อย่างชัดเจนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ว่าการสอนอ่านในระดับชั้นนี้ นักเรียนต้องมีความเข้าใจในการอ่านทั้ง

ในด้าน การจับใจความ ตีความ และสามารถวินิจฉัย เรื่องที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล ดังนั้นถ้าครูผู้สอนในระดับมัธยมศึกษา ได้ทราบถึง ระดับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการเรียนการสอนในระดับนี้ ทั้งนี้เพราะระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นพื้นฐานของการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังที่ คลิฟฟอร์ด แอล บูช (Clifford L. Bush, 1970) ได้ศึกษาพัฒนาการด้านการอ่านสรุปได้ว่า การอ่านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีพัฒนาการด้านการอ่านอยู่ในระดับแห่งการเปลี่ยน คือ เปลี่ยนจากการอ่านระดับเริ่มแรกของการอ่านโดยลำพัง ซึ่งเป็นระยะที่เด็กเริ่มรู้จักหาหนังสืออ่านตามใจชอบ มีความสนใจเรื่องราวต่างๆ ที่ปรากฏในหนังสือ และรู้จักคามมากขึ้น มาเป็นการอ่านที่เริ่มจับใจความได้ รู้จักตอบคำถามจากการอ่านหนังสือ และสามารถเก็บความคิดจากเรื่องที่อ่านได้ การเปลี่ยนแปลงในระยะนี้จึงเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่จะนำไปสู่การอ่านระดับกลางในขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับการอ่านที่กำหนดหน้าต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษานักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและเพื่อให้การศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านครั้งนี้สอดคล้องและครอบคลุมจุดประสงค์ของการอ่านตามที่หลักสูตรกำหนด ผู้วิจัยจึงศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ตามการแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านของมาร์ธา ดัลแมน และคณะ (Martha Dallman and others, 1978) ซึ่งแบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านเป็น 3 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Reading on the Factual Level) ระดับที่ 2 ระดับการตีความ (Reading on the Interpretative or Inferential Level) และระดับที่ 3 ระดับการประเมินค่า (Reading on the Evaluative Level)

จากความสำเร็จที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ผู้วิจัยจึงศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 การเลือกศึกษานักเรียนเขตการศึกษาดังกล่าวเนื่องจากผลการประเมินการใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2533 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการพบว่า นักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสามารถพื้นฐานทางภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษานักเรียนเขตการศึกษาดังกล่าวเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนอ่านให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 11 ในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่พิเศษและใหญ่ กลาง และเล็ก

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรที่ต้องการศึกษา คือ
ระดับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง ระดับการตีความ และระดับการประเมินค่า
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตการศึกษา 11

คําจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ระดับความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย 3 ระดับ ตามการจัดลำดับขั้นความเข้าใจในการอ่านของ มาร์ธา ดัลแมน และคณะ (Martha Dallman and others, 1978) ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง (Reading on the Factual Level) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายของคํา และเรื่องทีอ่านตามตัวหนังสือที่เขียนไว้ตรงตัว และสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องทีอ่านได้

ระดับที่ 2 ระดับการตีความ (Reading on the Interpretative หรือ Inferential Level หรือ Reading between the Lines) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนไม่ได้แสดงไว้โดยตรง แต่จะเข้าใจโดยอาศัยความสามารถในการ

สรุปความ แปลความ และตีความ จากข้อความและเนื้อเรื่องที่อ่าน

ระดับที่ 3 ระดับการประเมินค่า (Reading on the Evaluative Level) หมายถึง ความสามารถในการประเมินตัดสินสิ่งที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล สามารถแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น สามารถบอกได้ว่าผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายอย่างไร

2. โรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11 ที่จำแนกขนาดของโรงเรียนตามจำนวนห้องเรียนของแต่ละโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่	มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่	37	ห้องเรียนขึ้นไป
โรงเรียนขนาดกลาง	มีจำนวนห้องเรียนตั้งแต่	13-36	ห้องเรียน
โรงเรียนขนาดเล็ก	มีจำนวนห้องเรียนน้อยกว่า	13	ห้องเรียน

3. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ภาคต้น ปีการศึกษา 2537 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 11

4. เขตการศึกษา 11 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการศึกษาซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์และวัฒนธรรมได้แก่โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการในจังหวัดชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ และสุรินทร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนอ่านให้เหมาะสมกับระดับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนแต่ละคน
2. เป็นแนวทางการนำไปใช้ปรับปรุงการเรียนการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น